

POSTANOWIENIE

20 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 20 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa D. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko S. [...] Spółdzielni w K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej S. [...] Spółdzielni w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 28 października 2021 r., I AGa 214/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 § 1¹ k.p.c. za czas od po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2021 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu, w następstwie apelacji pozwanej, zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 13 lutego 2020 r. w ten sposób, że obniżył zasądzoną od pozwanej na rzecz powódki kwotę 88.994,62 zł z bliżej oznaczonymi odsetkami do kwoty 72.353,35 zł z bliżej oznaczonymi odsetkami, oddalając w tym zakresie powództwo (pkt I.1), oraz co do kosztów (pkt I.2), oddalił apelację pozwanej w pozostałym zakresie (pkt II) i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III).

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwana wskazała przyczyny kasacyjne określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Jego zdaniem w sprawie wystąpiły zagadnienia prawne wyrażające się w następujących pytaniach: 1) czy Sąd jest uprawniony do przyznania biegłemu wiedzy w zakresie wiadomości specjalnych tylko i wyłącznie na tej podstawie, że biegły specjalizuje się w określonej dziedzinie, w sytuacji w której oświadczy, że nie posiada wiadomości specjalnych i nie jest osobą uprawnioną do wydania opinii w danym zakresie; 2) czy opinia wydana przez biegłego sądowego poza obszarem posiadanych przez niego wiadomości specjalnych jest opinią biegłych w myśl art. 278 § 1 k.p.c.

Natomiast o oczywistej zasadności skargi ma świadczyć rażące naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, które doprowadziły do wydania przez Sąd wadliwego orzeczenia. W ocenie skarżącej rzecz w tym, że to powódka jako najemca winien wykazać, że poczyniony przez niego zakres napraw był konieczny i że użyte przez niego materiały oraz wykonawca, któremu powierzył wykonanie prac, odpowiadają średnim cenom, podczas gdy przeprowadzone postępowanie dowodowe w żaden sposób nie potwierdziło kwoty, jakiej się domaga (roszczenie nie zostało wykazane co do wysokości). Dowodem nie mogła być opinia biegłego w zakresie, w jakim nie posiadał on – zgodnie ze swym wyraźnym oświadczeniem - wiedzy specjalistycznej. W tej sytuacji Sąd odwoławczy błędnie uznał, że ciężar dowodu spoczywał na pozwanej, która kwestionowała przedłożony przez powódkę kosztorys.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub

skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącej, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Zagadnienia prawne sformułowane przez skarżącą nie czynią zadość wskazanym wymaganiom już dlatego, że w istocie ograniczyły się do sformułowania samych pytań i kazuistycznego powiązania ich z konkretną sprawą. Tymczasem w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie wystarczy samo sformułowanie pytania do Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2018 r., II CSK 12/18, niepubl.). Skarżąca nie przedstawiła pogłębionych rozważań prawnych o charakterze ogólnym i abstrakcyjnym, wskazujących na poważne i istotne kontrowersje oraz

rozbieżne oceny prawne wymagające zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy w interesie publicznym zapewnienia jednolitej wykładni i prawidłowego stosowania prawa.

Pozwana nie wykazała także, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc że zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Przy czym o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Przed wszystkim należy zauważyć, że powołane przez skarżącą przyczyny kasacyjne nawzajem się wykluczają. Jeżeli bowiem w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne, od którego wyjaśnienia zależy prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy, to ewentualny błąd orzeczniczy popełniony przez sąd drugiej instancji nie może mieć tym samym charakteru oczywistego i podstawowego (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2016 r., I CSK 477/15, niepubl. i z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 707/17, niepubl.).

Ponadto, wbrew sugestii skarżącej, Sąd odwoławczy nie obciążył jej ciężarem udowodnienia, że wysokość kosztów poniesionych przez powoda nie była uzasadniona, lecz uznał tę zasadność za wykazaną, odwołując się do opinii biegłego, który – zastrzegając brak specjalizacji w zakresie wyceny tego rodzaju prac - wskazał, iż wykaz nakładów przedstawiony przez powoda odzwierciedlał

niezbędny finansowy zakres odtworzenia możliwości zasilania instalacji grzewczej pawilonu w energię ciepłą (k. 289) oraz ocenił, że „rachunki, które zostały dołączone do akt sprawy, czy koszty wykazane w aktach sprawy” są „na poziomie właściwym” (k. 342). Sąd wyjaśnił przy tym, że ww. zastrzeżenie biegłego nie pozbawiło jego opinii walorów dowodowych, zważywszy, iż jest on biegłym z zakresu ciepłownictwa-ogrzewnictwa i budownictwa o specjalności ocena energetyczna budynków i instalacji grzewczych.

W tym kontekście należy przypomnieć, że zgodnie z jednolitą linią orzecniczą dowód z opinii biegłego podlega ocenie na podstawie art. 233 § 1 k.p.c., podobnie jak inne środki dowodowe, a jednym z kryteriów tej oceny jest poziom wiedzy (kompetencji) biegłego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, Nr 4, poz. 64 i z dnia 26 stycznia 2017 r., I CSK 142/15, niepubl., oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, niepubl., z dnia 21 października 2004 r., V CK 143/04, niepubl., z dnia 14 listopada 2013 r., IV CSK 135/13, niepubl., z dnia 16 stycznia 2014 r., IV CSK 219/13, niepubl., z dnia 25 czerwca 2014 r., IV CSK 621/13, niepubl., z dnia 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14, niepubl., z dnia 12 lutego 2015 r., IV CSK 275/14, niepubl., z dnia 14 stycznia 2016 r., IV CSK 223/15, niepubl., z dnia 14 grudnia 2018 r., I CSK 689/17, niepubl. i z dnia 27 sierpnia 2020 r., I CSK 411/19, OSNC 2021, nr 3, poz. 20). O tym, czy jest on wystarczający, powinny decydować konkretne okoliczności danej sprawy, przy czym nie jest wykluczone przypisanie waloru dowodowego wypowiedziom biegłych formułowanym poza zakresem zastrzeganej przez nich specjalizacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2020 r., I CSK 411/19). W tym kontekście nie bez znaczenia jest też aktywność procesowa stron, na którą zwróciły uwagę Sady, wskazując na ogólnikowość zarzutów pozwanej dotyczących wysokości kosztów naprawy. Trzeba zauważyć, że twierdzenia pozwanej dotyczące tego, że może odpowiadać tylko za koszt rzeczy (naprawy) średniej jakości, że piec był zbyt dobrej jakości itp. pojawiają się w takiej postaci po raz pierwszy w skardze kasacyjnej. Uprzednio bowiem pozwana akcentowała przede wszystkim twierdzenia, że to powódka zawiniła niesprawności pieca i że piec można było naprawić (nie było

potrzeby jego wymiany). Mając to wszystko na względzie, nie można uznać, że skarżąca wykazała oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.L.)

[as]